

فضائل حضرت خدیجه علیها السلام

(۱) عقد رسول خدا صلی الله علیه و آله و حضرت خدیجه علیها السلام در آسمانها

خداوند به جبرئیل وحی فرمود که خطبه عقد حبیب محمد صلی الله علیه و آله و همسرش خدیجه علیها السلام را بخوان. پس جبرئیل ایستاد و گفت: سپاس از آن خدایی است که محمد را به نعمتش اکرام داشت و او را از میان خلقتش برگزید و از میان آفریدگانش وی را انتخاب نمود... شهادت می‌دهم که معبودی جز خداوند نیست، یکی است و شریکی ندارد، و محمد بنده و رسول اوست. ای گروه فرشتگان مقرب رکوع کننده سجده کننده که تسبیح خداوند می‌گویید، و ای حمله عرش! من به امر پروردگار جهانیان، محمد امین را به تزویج خدیجه امینه صدیقه مرضیه در می‌آورم. پس فرشتگان گفتند: شنیدیم، اطاعت می‌کنیم و شهادت می‌دهیم. در این هنگام خداوند به ایشان وحی فرمود که من شهادت شما را قبول کردم و عیدم را با کنیزم تزویج نمودم.^۱

(۲) احترام حضرت خدیجه علیها السلام به شخصیت رسول خدا صلی الله علیه و آله پس از مراسم عقد

وقتی حضرت ابوطالب علیه السلام خطبه عقد رسول خدا صلی الله علیه و آله و حضرت خدیجه علیها السلام را خواند، و مراسم عقد به پایان رسید، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله قصد کرد به خانه عمویش، حضرت ابوطالب علیه السلام برگردد. در این هنگام آن بانوی گرامی این گونه به آن حضرت خطاب کرد: به خانه خودتان وارد شوید، خانه من خانه شماست، و من کنیز شما هستم.^۲

(۳) چهره زیبای حضرت خدیجه علیها السلام

حضرت مجتبی علیه السلام فرمود: علی بن ابی طالب علیه السلام شبیه‌ترین مردم به رسول خدا صلی الله علیه و آله بود؛ حسین علیه السلام شبیه‌ترین مردم به حضرت فاطمه علیها السلام است، و من شبیه‌ترین مردم به خدیجه کبری علیها السلام می‌باشم.^۳ نقل است که در میان زنان مکه، زیباتر از حضرت خدیجه علیها السلام نبوده است.^۴

(۴) رسول خدا صلی الله علیه و آله، حضرت خدیجه علیها السلام را دوست می‌داشت

در روایت است که رسول خدا صلی الله علیه و آله، حضرت خدیجه علیها السلام را دوست داشت و به وی علاقمند بود.^۵

^۱ - الأنوار فی مولد النبی صلی الله علیه و آله، ص ۳۴۳

^۲ - الخرائج، ج ۱، ص ۱۴۰

^۳ - بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۳۱۶ به نقل از مناقب

^۴ - الأنوار فی مولد النبی صلی الله علیه و آله، ص ۳۴۷

^۵ - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۷۸

رسول خدا ﷺ فرمود: محبت خدیجه ﷺ روزی من شده است.^۶

۵) حضرت خدیجه ﷺ بعد از ازدواج با رسول خدا ﷺ تمام اموالش را به آن حضرت بخشید

حضرت خدیجه ﷺ بعد از ازدواج با رسول خدا ﷺ، پسر عمیش «ورقه» را خواست و به او دستور داد که تمام اموالش را به رسول خدا ﷺ بدهد و از طرف آن بانو به آن حضرت بگوید که همه ثروت و سرمایه‌ام و تمام عمال و کارگرانی که امر تجارت مرا سامان می‌دادند و تمام آن چیزهایی که به نام من ثبت شده است و در دست من قرار دارد و یا زیر نظر من اداره می‌شود، همه و همه را به محمد ﷺ بخشیدم، و از این پس من و هر آنچه که از آن من بود، به محمد ﷺ تعلق دارد. سپس ورقه در میان جمعیت حاضر در کنار کعبه و بین زمزم و مقام آمد و با صدای بلند فریاد زد: ای مردم عرب! خدیجه شما را به گواهی می‌طلبد. وی خودش، ثروت و سرمایه اش، همه خدمتکارانش و همه ما یملک و چهارپایان و صداق و مهریه و هدایایی که دارد، به محمد ﷺ بخشیده است و اینها را به جهت تعظیم و اکرام محمد ﷺ و نشان دادن علاقه اش به وی انجام داده است، پس بر این گفته‌ها گواه باشید.^۷

۶) غربت حضرت خدیجه ﷺ بعد از ازدواج با رسول خدا ﷺ

حضرت صادق علیه السلام فرمود: وقتی حضرت خدیجه ﷺ با رسول خدا ﷺ ازدواج کرد، زن‌های مکه از او کناره گرفته، دوری جستند و دیگر بر او وارد نشده، و به او سلام نمی‌کردند، و هیچ زنی را آزاد نمی‌گذاشتند تا بر او وارد شود... حتی وقتی هنگام ولادت حضرت فاطمه ﷺ فرا رسید، زن‌های قریش و بنی هاشم را فراخواند که بیایید مرا در این هنگام یاری کنید، اما در جواب او گفتند: تو نافرمانی ما کردی و سخن ما را نپذیرفتی، و با محمد ﷺ، یتیم ابوطالب علیه السلام، فقیری که مال نداشت ازدواج کردی، ما هم نخواهیم آمد و عهده دار امر تو نخواهیم شد.^۸

۷) امیر المؤمنین علیه السلام، نور دیدگان حضرت خدیجه ﷺ بود

بعد از ازدواج رسول خدا ﷺ با حضرت خدیجه ﷺ، آن دو تربیت امیرالمؤمنین علیه السلام را عهده دار شدند. حضرت خدیجه ﷺ، وی را دوست داشت، او را می‌آراست، لباس فاخر به تنش می‌کرد، با بچه‌های خود همراه می‌کرد و خدمه را همراه با او می‌فرستاد. پس به گونه‌ای شد که مردم می‌گفتند: او، برادر محمد ﷺ، و محبوب‌ترین آفریدگان نزد او، و نور دیدگان خدیجه ﷺ است.^۹

^۶ - عمدة عیون صحاح الأخبار فی مناقب إمام الأئبرار، ص ۳۹۳

^۷ - بحار الانوار، ج ۱۶، ص ۷۱

^۸ - امالی صدوق، ص ۵۹۳-۵۹۴

^۹ - غرر الأخبار، ص ۱۱۶-۱۱۷/کنز الفوائد، ج ۱، ص ۲۵۵/اثبات الوصیة، ص ۱۴۴

۸) حضرت خدیجه علیها السلام اولین زنی که به رسول خدا صلی الله علیه و آله ایمان آورد

امیرالمؤمنین علیه السلام نقل می کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت فاطمه علیها السلام فرمود: مادر تو خدیجه بنت خویلد، اولین نفر از زنان مؤمن به خدا و رسولش می باشد.^{۱۰}

۹) حضرت خدیجه علیها السلام در آغاز اسلام آوردن، با امیرالمؤمنین علیه السلام بیعت کرد

حضرت کاظم علیه السلام درباره آغاز اسلام آوردن حضرت خدیجه علیها السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت خدیجه علیها السلام فرمود: خداوند تو را به حق و حقیقت رهنمون کرد. حال دست خود را روی دست من بگذار و با علی علیه السلام بیعت کن. سپس فرمود: ای خدیجه! این علی، مولای تو و مولای همه مؤمنین، و امام ایشان در بعد از من است. حضرت خدیجه علیها السلام گفت: ای رسول خدا! تصدیق می کنم و بر اساس آنچه فرمودی با علی علیه السلام بیعت می کنم و در پیشگاه خداوند و حضور تو گواهی می دهم.^{۱۱}

۱۰) ایمان حضرت خدیجه علیها السلام به رسول خدا صلی الله علیه و آله و یاری آن حضرت

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله نزد دیگر زنانش از حضرت خدیجه علیها السلام یاد کرد و سپس گریه نمود. یکی از آن زنان عرض کرد: چه چیز سبب شده است که بر پیرزنی از بنی اسد گریه کنی؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هنگامی که شما مرا تکذیب می کردید، خدیجه علیها السلام مرا تصدیق نمود؛ آن هنگام که شما کافر بودید، وی به من ایمان آورد؛ در حالی که شما عقیم بودید، وی برای من فرزند آورد.^{۱۲}

جناب ام سلمه می گوید: روزی از خدیجه علیها السلام یاد کردیم و رسول خدا صلی الله علیه و آله گریست و فرمود: و کجا مثل خدیجه پیدا می شود؟ هنگامی که مردم مرا تکذیب می کردند، او مرا تصدیق نمود. مرا در دین خدا یاری نمود، و با مالش به من کمک کرد.^{۱۳}

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: آن گونه که ثروت خدیجه علیها السلام به من سود رساند، هیچ مالی به من سود نرسانید.^{۱۴}

^{۱۰} - بحار الأنوار، ج ۸، ص ۵۴ به نقل از تفسیر فرات کوفی

^{۱۱} - بحار الأنوار، ج ۱۸، ص ۲۳۳ به نقل از طُرف سید بن طاووس

^{۱۲} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۸ به نقل از کشف الغمّة

^{۱۳} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۳۱ به نقل از کشف الغمّة

^{۱۴} - امالی طوسی، ص ۴۶۸

(۱۱) نگرانی حضرت خدیجه علیها السلام از آسیب رساندن دشمنان به رسول خدا صلی الله علیه و آله

حضرت صادق علیه السلام فرمود: بی تابي و غم و اندوه حضرت خدیجه علیها السلام به خاطر رسول خدا صلی الله علیه و آله بود که مبادا به وی آسیبی برسانند.^{۱۵}

(۱۲) حضرت خدیجه علیها السلام جایگاه قرار گرفتن انوار امامت

رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت فاطمه علیها السلام فرمود: همانا بطن مادرت، ظرفی برای (انوار) امامت است.^{۱۶}
حضرت صادق علیه السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله نزد حضرت خدیجه علیها السلام آمد و به او فرمود: جبرئیل به من بشارت داد که جنین درون شکمت، دختر است و خداوند تبارک و تعالی، نسل من را از او قرار می‌دهد و از نسل او، ائمه این امت را قرار می‌دهد که بعد از اتمام وحی، خلفای الهی در زمین می‌باشند.^{۱۷}

(۱۳) حضرت خدیجه علیها السلام از زنان برگزیده الهی

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: خداوند از میان زنان، چهار زن را اختیار نموده است: مریم، آسیه، خدیجه و فاطمه علیهنّ السلام.^{۱۸}

(۱۴) حضرت خدیجه علیها السلام از زنانی است که به کمال رسیده اند

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: از میان زنان، جز چهار زن، کسی به مرحله کمال نرسیده است: مریم بنت عمران، آسیه همسر فرعون، خدیجه بنت خویلد و فاطمه علیهنّ السلام.^{۱۹}

(۱۵) حضرت خدیجه علیها السلام، صدیقه این امت است

رسول خدا صلی الله علیه و آله به جبرئیل فرمود: خدیجه، صدیقه امت من است.^{۲۰}

(۱۶) حضرت خدیجه علیها السلام به مقام رضا و خشنودی از خداوند رسیده است

حضرت صادق علیه السلام فرمود: خداوند ده خصلت را به ده نفر از زنان عالم عطا فرموده است... مقام رضا و خشنودی را به حضرت خدیجه علیها السلام عطا کرده است.^{۲۱}

^{۱۵} - امالی صدوق، ص ۵۹۳

^{۱۶} - مناقب، ج ۳، ص ۳۳۵

^{۱۷} - دلائل الامامة، ص ۷۷

^{۱۸} - بحار الأنوار، ج ۱۴، ص ۲۰۱ به نقل از خصال

^{۱۹} - تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۳۷۷

^{۲۰} - مناقب ابن مغازلی، ص ۲۷۶

^{۲۱} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۳۴ به نقل از مناقب

۱۷) خداوند و جبرئیل بر حضرت خدیجه علیها السلام می‌کنند

حضرت باقر علیه السلام فرمود: ابوسعید خُدَری گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: شب معراج هنگام برگشت، گفتم: ای جبرئیل! آیا درخواستی داری؟ عرض کرد: درخواست من آن است که از جانب خداوند و من به خدیجه علیها السلام رسانی.^{۲۲}

روایت شده است که روزی جبرئیل خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله آمد و از حضرت خدیجه علیها السلام پرس و جو کرد و چون او را نیافت، به پیامبر صلی الله علیه و آله گفت: هنگامی که خدیجه علیها السلام آمد، به او بگو: پروردگارش به او سلام می‌رساند.^{۲۳}

۱۸) خداوند هر روز بر فرشتگان بزرگوارش به حضرت خدیجه علیها السلام مباحثات می‌کند

رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت خدیجه علیها السلام فرمود: ای خدیجه! خداوند عزوجل هر روز چند بار بر فرشتگان بزرگوارش به تو مباحثات می‌کند.^{۲۴}

۱۹) اشتیاق بهشت به حضرت خدیجه علیها السلام

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: بهشت به چهار زن مشتاق است: مریم بنت عمران، آسیه بنت مزاحم، خدیجه بنت خویلد و فاطمه بنت محمد علیهن السلام.^{۲۵}

۲۰) حضرت خدیجه علیها السلام از برترین زنان بهشتی

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: برترین زنان بهشت، چهار نفرند: خدیجه دختر خویلد، فاطمه دختر محمد، مریم دختر عمران و آسیه دختر مزاحم که زن فرعون بوده است.^{۲۶}

۲۱) حضرت خدیجه علیها السلام سرور بانوان اهل بهشت

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: مادر بزرگ حسن و حسین علیهما السلام، خدیجه بنت خویلد علیها السلام، سرور بانوان اهل بهشت است.^{۲۷}

۲۲) حضرت خدیجه علیها السلام از همسران بهشتی رسول خدا صلی الله علیه و آله

روایت شده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: خدیجه بنت خویلد، همسر پیامبر صلی الله علیه و آله در دنیا و آخرت است.^{۲۸}

^{۲۲} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۷ به نقل از تفسیر عیاشی

^{۲۳} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۸ به نقل از کشف الغمّه

^{۲۴} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۷۸

^{۲۵} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۵۳-۵۴ به نقل از کشف الغمّه

^{۲۶} - بحار الأنوار، ج ۸، ص ۱۷۸ به نقل از خصال

^{۲۷} - عیون المعجزات، ص ۶۱

^{۲۸} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۵۳-۵۴

رسول خدا ﷺ در ایام بیماری حضرت خدیجه علیها السلام به نزدش آمد و فرمود: آیا می‌دانی که خداوند مرا در بهشت همسر تو، مریم بنت عمران، کُلْثَم خواهر موسی و آسیه همسر فرعون قرار داده است؟^{۲۹}

۲۳) جایگاه حضرت خدیجه علیها السلام در بهشت

رسول خدا ﷺ فرمود: خداوند عزوجلّ به من امر فرمود که به خدیجه علیها السلام به خانه‌ای در بهشت بشارت دهم که مصالحش از زمرّد است و در آن هیچ رنج و سختی نیست.^{۳۰}

۲۴) جایگاه حضرت خدیجه علیها السلام در برزخ

حضرت صادق علیه السلام فرمود: وقتی حضرت خدیجه علیها السلام وفات یافت، حضرت فاطمه علیها السلام به رسول خدا ﷺ پناه می‌برد و دور آن حضرت می‌چرخید و از مادرش سراغ می‌گرفت. پس جناب جبرئیل نازل شد و به رسول خدا ﷺ عرض کرد: پروردگارت به تو امر می‌کند که به فاطمه، سلام رسانی و به او بگویی: همانا مادرت در خانه‌ای از جواهر است که دیوارهایش از طلا و ستون‌هایش از یاقوت قرمز ساخته شده است. وی هم نشین آسیه و مریم می‌باشد.^{۳۱}

رسول خدا ﷺ فرمود: به من امر شده است که به خدیجه علیها السلام به قصری از جواهر بشارت دهم که در آن، هیچ رنج و سختی نیست.^{۳۲}

رسول خدا ﷺ فرمود: خدیجه علیها السلام هم اکنون در قصری است که چهار در به سوی بهشت دارد.^{۳۳}

۲۵) استحباب زیارت خانه حضرت خدیجه علیها السلام در مکه

فقهای عظام در کتب فقهی خود می‌نویسد: تشرّف به منزل حضرت خدیجه علیها السلام در مکه، مستحبّ است.^{۳۴}

۲۶) صلوات بر حضرت خدیجه علیها السلام در کنار صلوات بر دخت گرامیش، حضرت زهرا علیها السلام

در صلوات بر حضرت زهرا علیها السلام منقول از حضرت عسکری علیه السلام، چنین آمده است:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الصِّدِّيقَةِ، فَاطِمَةَ الزَّكِيَّةِ، حَبِيبَةِ حَبِيبِكَ وَ نَبِيِّكَ، وَ أُمَّ أَحِبَّائِكَ وَ أَصْفِيَائِكَ، الَّتِي انْتَجَبْتَهَا وَ فَضَّلْتَهَا وَ اخْتَرْتَهَا عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ.

^{۲۹} - بحار الأنوار، ج ۱۹، ص ۲۰

^{۳۰} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۳۱ به نقل از كشف الغمّة

^{۳۱} - امالی طوسی، ص ۱۷۵ / بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۱ به نقل از امالی طوسی

^{۳۲} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۷ به نقل از كشف الغمّة

^{۳۳} - بحار الأنوار، ج ۲۲، ص ۵۰۹ به نقل از امالی صدوق

^{۳۴} - الدروس الشرعية في فقه الإمامية، ج ۱، ص ۴۶۸ / جواهر الكلام، ج ۲۰، ص ۶۹

اللَّهُمَّ كُنِ الطَّالِبَ لَهَا مِمَّنْ ظَلَمَهَا، وَاسْتَخَفَّ بِحَقِّهَا، وَكُنِ النَّائِرَ اللَّهُمَّ بِدَمِ أَوْلَادِهَا.
اللَّهُمَّ وَكَمَا جَعَلْتَهَا أُمَّ أَيْمَةِ الْهُدَى، وَحَلِيلَةَ صَاحِبِ اللِّوَاءِ، وَالْكَرِيمَةَ عِنْدَ الْمَلَأِ الْأَعْلَى، فَصَلِّ عَلَيْهَا وَعَلَى أُمِّهَا
خَدِيجَةَ الْكُبْرَى، صَلَاةَ تُكْرِمُ بِهَا وَجْهَ أَبِيهَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَتُقَرِّبُهَا أَعْيُنَ ذُرِّيَّتِهَا، وَأَبْلِغُهُمْ عَنِّي فِي
هَذِهِ السَّاعَةِ أَفْضَلَ التَّحِيَّةِ وَالسَّلَامِ.»^{٣٥}

^{٣٥} - مصباح المتهجد، ج ١، ص ٢٠١